

Teleblik wint VGI Innovatieprijs

Het project Teleblik, waarin historische radio en televisie voor het onderwijs beschikbaar wordt gemaakt, heeft de VGI Innovatieprijs 2006 gewonnen. Dat werd op 22 september in Amsterdam bekend gemaakt.

De prijs werd op 22 september toegekend aan de meest vernieuwende ict-toepassing van het jaar. Een 'deskundige jury' koos het project tijdens een speciale studiedag van de VGI uit een drietal genomineerden onder de 25 inzendingen. Naast Teleblik waren dat het project Volkstellingen en E-thesis. 'Een belangrijke innovatie op het gebied van publieksbereik', aldus het juryrapport (www.vgi-online.org) dat in Teleblik 'een zeer professioneel gemaakt product' ziet. Teleblik is een samenwerkingsproject van het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, Teleac/NOT en Kennisnet. Sinds april van dit jaar zijn tienduizend uren radio en televisie uit de archieven van de publieke omroepen – vanaf het begin van de twintigste eeuw tot nu – via internet toegankelijk gemaakt voor het primair en voortgezet onderwijs in Nederland. Docenten kunnen de audiovisuele bronnen van Teleblik gebruiken voor hun lesmateriaal. De formule slaat aan: een halfjaar na de invoering staan er al meer dan 330.000 Teleblikgebruikers geregistreerd.

Teleblik (www.teleblik.nl) is op verschillende manieren toepasbaar. De bronnen (die in verband met auteursrecht alleen online te bekijken zijn) kunnen worden gebruikt door docenten bij oriëntatieopdrachten of bij instructie en uitleg, maar ook door leerlingen in werkstukken, presentaties of webquests. De gebruiker kan bronnen eenvoudig selecteren, bekijken en bewaren. Bovendien kunnen docenten en leerlingen zelf fragmenten uit programma's knippen. Hierdoor biedt Teleblik

naast een receptieve ook een actieve, constructieve en creatieve manier van leren. Tom Brink, marketingcoördinator van Teleblik, is blij met de *innovation award*. 'De prijs betekent dat de mogelijkheden van het project ook worden onderkend door partijen

buiten het onderwijsveld. Het is een bevestiging dat een van de uitgangspunten van Teleblik breed wordt gedragen: namelijk dat het belangrijk is Nederlands audiovisueel erfgoed publiek beschikbaar te maken.' (Tom Brink)

Tom Brink, marketingcoördinator van Teleblik neemt de prijs in ontvangst van VGI-voorzitter Yola de Lusenet

TNO tevreden over eerste remote access faciliteit

Een van de eerste Remote Access werkplekken van het CBS is onlangs in gebruik genomen door de divisie Arbeid van de Nederlandse Organisatie voor Toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek (TNO). De ervaringen zijn positief.

Externeonderzoekers kunnen voor onderzoeks- en beleidsdoeleinden toegang krijgen tot de microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Vanwege de geheimhoudingsplicht is die toegang beperkt tot enkele goed controleerbare wegen. Er kan *On Site* worden gewerkt bij

het CBS, via *Remote Execution* of via de nieuwe *Remote Access* faciliteit. TNO koos in de analysefase van diverse projecten voor de laatste, meest innovatieve mogelijkheid. 'Er bestaat al sinds de jaren tachtig een prima relatie met het CBS. De samenwerking in het kader van de nationale enquête arbeidsomstandigheden is daar een prima voorbeeld van' licht projectleider Van den Bossche toe. 'In dit project voert TNO de enquête uit in opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, terwijl het CBS zorgt voor het steekproefkader en de verrijking van de data. De NEA data verschijnen ook in tabelvorm op CBS StatLine'.

Op de keuze om met Remote Access te gaan werken was een aantal overwegingen van invloed. Van den Bossche: 'TNO wil graag voorop lopen bij dit soort innovaties. Daarnaast werkten we al regelmatig On Site bij het CBS'. Naast besparing op de reistijd zijn er andere voordelen. 'Remote Access geeft onze onderzoekers de mogelijkheid om direct intern overleg te voeren over de analyse-resultaten. Ook is het veel eenvoudiger onze eigen methodoloog mee te laten denken en zijn we niet meer afhankelijk van de openingstijden van de On Site werkplekken bij het CBS'. Na een snelle inventarisatie bleken er zeker vijf TNO projecten voor Remote Access in aanmerking te komen.

De ervaringen zijn tot nu toe positief. Eind oktober werd de eerste werkplek geïnstalleerd, daarna kon er meteen worden gewerkt aan een onderzoek dat al On Site liep.

Balkenende II schoof NWO-claim door

(vervolg van pagina 1)

Hein Meijers, directeur communicatie van NWO, licht desgevraagd toe dat NWO hoop put uit de *Kennis-investeringsagenda 2006-2016* die begin november werd gepubliceerd. Die agenda is opgesteld door een werkgroep van het Innovatieplatform onder voorzitterschap van premier Balkenende. Meijers: 'Als het CDA weer in de regering komt dan zal het deze agenda, die ook nog eens door 22 landelijke koepelorganisaties wordt aanbevolen, toch moeilijk naast zich neer kunnen leggen'. De agenda pleit voor een structurele verhoging van de overheidsinvesteringen voor onderzoek en onderwijs met zes miljard euro. Eerder had de Raad van Economische Adviseurs, een adviesraad van de Tweede Kamer, al gepleit voor extra investeringen van 10 tot 15 miljard euro per jaar voor het hele kennissysteem. NWO zal er volgens Meijers bij de informateur op aandringen in 2007 'in elk geval' 250 miljoen euro structureel uit te trekken voor toponderzoek en in de jaren daarna 433 miljoen, zoals in de strategienota werd gevraagd. (MdG)

Erasmus gaat VKS-subcentrum hosten

De Erasmusuniversiteit richt samen met de KNAW een eigen Virtual Knowledge Studio op. Dat maakte ze bekend bij de opening van het academisch jaar. De Erasmus Studio moet nieuwe vormen van onderzoek en kennis mogelijk helpen maken in de sociale en geesteswetenschappen. Het wordt een 'subcentrum' van de reeds in Amsterdam gevestigde VKS. De universiteit heeft voor de komende vier jaar bijna 2 miljoen euro beschikbaar gesteld. Er staan zes onderzoeksprojecten op de rol met onderzoekers uit verschillende disciplines.

MESS-panel voor wetenschappelijk onderzoek van start

Op 27 oktober is het project MESS officieel gelanceerd met een symposium in de thuisstad Tilburg. MESS (een geavanceerde faciliteit voor Metingen en Experimenten in de Social Sciences) bouwt voort op het reeds bestaande CentERpanel van het Tilburgse instituut CentERdata. Dat internetpanel omvatte twee duizend huishoudens. MESS, dat met een NWO-subsidie van bijna 13 miljoen euro van de grond wordt geholpen, zal er vijfduizend hebben. Het streven naar representativiteit, door met een random steekproef te werken en faciliteiten te verlenen aan moeilijk bereikbare groepen, verenigt beide panels. CentERdata wil veel aandacht besteden aan de duurzaamheid van de deelname aan het panel, onder meer door vergoedingen te geven. Daarvoor is een belangrijk deel van het budget gereserveerd. Het is de bedoeling dat wetenschappelijke onderzoekers kosteloos gebruik kunnen maken van het panel dat na een pretest eind 2006 in 2007 moet gaan werken.

www.uvt.nl/centerdata/nl/mess/

Interactieve tijdbalken

Hoe visualiseer je, van minuut tot minuut, de gebeurtenissen rond de dood van John F. Kennedy? Of, op een andere tijdschaal, het ontstaan en uitsterven van de verschillende soorten dinosaurussen? Binnen het SIMILE project aan het Massachusetts Institute of Technology (MIT) is daarvoor de applicatie Timeline ontwikkeld.

Timeline kan, op basis van een XML-bestand, een combinatie van

een aantal tijdbalken tonen. De weergave maakt deel uit van een webpagina. Met de muis kan in de weergave gesynchroniseerd vooruit en achteruit worden gebladerd. Hierbij een voorbeeld van ontwikkelingen op het vlak van 'campus conflict resolution'. De bovenste balk geeft de details, de onderste balk een chronologisch overzicht. De icoontjes geven het type van de gebeurtenis (een symposium, rapport, onderzoek, etc).

Proefschriftensite gaat Europees

De Nationale Proefschriftensite, die half september door DAREnet is gelanceerd, heeft ervoor gezorgd dat het bezoek aan de DARE-site meer dan verdubbeld is. Het succes heeft moederorganisatie SURF geïnspireerd om een project te beginnen voor een internationale proefschriftensite.

Het bezoek ligt op circa twee duizend per dag; dat is twee en een half keer de gemiddelde score van 750 die DAREnet daarvoor haalde.

De groei in het bezoek is deels te danken aan de extra publiciteit die het project opleverde, zegt projectmedewerker drs. Maurice Vanderfeesten van DAREnet. 'Maar het aanbod is ook sterk verbeterd. De universiteiten hebben keihard gewerkt om ervoor te zorgen dat nieuwe proefschriften hoe dan ook online komen, en om oudere proefschriften te digitaliseren'. Op veel universiteiten is nu een di-

gitale versie van het proefschrift een voorwaarde bij de promotie. Half november waren er ruim 12 duizend dissertaties beschikbaar, waarvan de meeste van recente datum. Jaarlijks verschijnen er zo'n 2,5 duizend. In 2005 kwam 60% van alle proefschriften beschikbaar via de nationale site. DAREnet hoopt dat dat percentage opgevoerd kan worden naar 90.

Aan een Europese proefschriftensite, *European doctoral e-thesis*, wordt momenteel gewerkt met zusterorganisaties uit Duitsland, Denemarken, Zweden en het Verenigd Koninkrijk. 'In januari komen we in Nederland bijeen om te proberen ter plaatse iets te bouwen waarvan we dan in de daarop volgende maanden kunnen leren', aldus Vanderfeesten. 'De bedoeling is dat het resultaat in juli beschikbaar is'. (MdG)